

OLOMOUCKÝ

deník

www.olomouckydenik.cz

Teror v Turecku
Výbuchy zabily
stovku lidí ... 13

Mora sesadila lídra
Olomoučtí Kohouti
porazili Liberec ... 20

INZERCE

LIDL OD PONDĚLÍ 12. ŘÍJNA

Správná volba **BRAMBORY KONZUMNÍ POZDNÍ**
10 kg - balení, 1 kg = 7,99 Kč

SUPER CENA
7990

Nabídka zboží platí do 14. 10. 2015 nebo do vyprodání zásob.

Vítěz Velké pardubické je z Hané

Kůň Nikas včera vyhrál nejobtížnější dostihový závod v Evropě. Trenér ho vycvičil ve Hvozdu na Prostějovsku

DOČKAL SE. Vítězem Velké pardubické se stal kůň Nikas ze stáje trenéra Stanislava Popelky (úplně vlevo). Ta sídlí ve Hvozdu na Prostějovsku, kde trenér vycvičil i letošního šampiona, na něhož byl před závodem nelichotivý sázkový kurz 21:1. „V posledních sezonách jsme ho šetřili, ale on moc přípravných dostihů nepotřebuje. Teď budeme slavit a taky se těšit na příští ročník Velké,“ uvedl Stanislav Popelka. Uznání patří i jeho žokeji Markovi Stromskému (hladí Nikase). Růdák ze Štěpánkovic na Opavsku se o vítězství pokoušel už několikrát, ale až včera se mu poštěstilo. Kůň udělal radost také majiteli Petru Kupkovi ze Stínavy na Prostějovsku. (ham, kre) Foto: Deník/Luboš Jeníček **Více na straně 15**

Dobrá zpráva

Užijte si plavbu Ololodí po Moravě

Dvě vstupenky na poznávací plavbu historickou Olomoucí, to je odměna pro každého věrného předplatitele regionálního Deníku. Krásné podzimní chvíle na Ololodí, která tento rok vozí zájemce po řece Moravě, si nyní mohou užít členové programu ABO BONUS. Nabídka platí pro všechny, kteří mají předplacené jakékoliv vydání Olomouckého deníku. A jak lístky získáte? Nemusíte nic složité zařizovat, stačí, když kontaktujete Lucii Hubáčkovou prostřednictvím e-mailové adresy lucie.hubackova@denik.cz či na telefonním čísle 724 222 338. Vstupenky jsou po objednání k vyžvednutí v redakci Olomouckého deníku. Plavby Ololodí jsou uzpůsobeny pro všechny věkové kategorie, loď je zastřešená, a tak se zájemci nemusejí obávat ani případných dešťových kapek. (pch)

POČASÍ V KRAJI

OLOMOUC	-2/9	
PROSTĚJOV	-2/9	
PŘEROV	-3/9	
ŠUMPERK	-2/7	
JESENÍK	-3/6	
♥ BIO	2	střední zátěž

V pražském Klementinu byla tento den naměřena nejvyšší teplota v roce 1843 (23,7°C) a nejnižší v roce 1936 (-1,7°C).

Co se stane s uprchlíky? Žáci se ptají učitelů

Kantoři na Olomoucku dětem vysvětlují migrační krizi. Mohou navštívit semináře s odborníky či využít novou metodiku výuky

DANIELA TAUBEROVÁ

Olomoucko – „Bojím se války,“ padlo v hodině občanské výchovy v Základní škole v Senici na Hané. Děti slyší o migrační krizi často, mnohdy dosti vyhraněné názory. V televizi zase neujdou pohledům na cizince, jak se s potomky prodírají plotem či vyskakují ze člunů. Chápou, co se v Evropě děje, proč lidé utíkají z domovů? Pomohly by

jim, nebo ne? Pro učitele v základních školách je v těchto dnech kontroverzní téma výzvou. O migraci a jejích příčinách s dětmi diskutují, problém se jim snaží předestřít ze všech stran, aby měly více informací pro vlastní úsudek. „Žáci mají o téma migrační krize zájem. Ptají se na to,“ reagoval Jan Zdaril ze Základní školy Svatoplukova ve Šternberku. Občanku učí na

druhém stupni čtyřikrát týdně a otázky na uprchlictví se hodinami vinou od září. „Názor dětí koresponduje s většinovým pohledem české společnosti. Mají poměrně negativní přístup, ale když dojde na argumentaci, už si tak jisti nejsou. Snažím se žáky motivovat k tomu, aby na problém pohlíželi z více stran, a dovést je ke kritickému myšlení,“ popisoval.

Učitelé vysvětlují základní pojmy, které se skloňují během migrační krize, i to, jaký je rozdíl mezi migranty, kteří utíkají před válkou, a běženci s ekonomickou motivací. „Někteří žáci se svěřili s tím, že mají strach z takového počtu běženců v Evropě, a padlo i to, že se bojí války,“ uvedla Zdeňka Ševčíková, která učí v Základní škole v Senici na Hané. **Pokračování na straně 3**

Z CIZINCŮ NAVŠTĚVOVALI OLOMOUCKÝ KRAJ NEJVÍCE TURISTÉ Z NĚMECKA

Země původu	Počet hostů	Počet přenocování	Průměrná doba pobytu (dny)
Německo	9723	34 802	4,6
Slovensko	9472	19 186	3
Polsko	6802	15 000	3,2
Rakousko	3186	6772	3,1
Rusko	3009	5365	2,8
Všichni zahraniční hosté	55 178	131 427	3,4

Uvedená statistika je za první pololetí roku 2015. Pět nejčastějších národností

ZDROJ: ČSÚ INFOGRAFIKA: DENÍK/JAN LAKOMÝ

Seriál Vikingové má mezery, lepší je vyrazit na bitvu

ONDŘEJ ZUNTYCH

Křelov-Břuchotín – Rohy na vikinské přilbě? Romantický nesmysl. Přibližování života severanů a případně vyvracení některých historických nepresností se už několik let věnuje Adam Fojtů z Olomouce. Naposledy o vikendu na pevnůstce nedaleko Křelova-Břuchotína u Olomouce na akci Gunnarslátr. Pod stromy na kraji fortu vyrostly stany pro zhruba třicítku účastníků. Vaří na ohni,

zkoušejí bojové hry nebo střety družin a zájemce seznamují s dobou Slovanů a Vikingů přibližně od 8. do 10. století. „Například naše skupina Gunnar se věnuje převážně Varjagům, devátému století. Byli to severané, kteří se vydávali proti proudu ruských řek skrze Evropu až na jih do Byzance. Cestou vytvářeli obchodní stanice, hradiště a často se nechávali najímat do různých osobních gard panovníků,“ představuje svou družinu za pořadatele Adam Fojtů,

kteří nejen vousy připomínají Vikinga. Dodává, že v době formování Kyjevské Rusi se za knížete Boleslava někteří severané mohli pohybovat i na dnešním českém území. Navštěvníci se ptají třeba na rozdíly mezi kroužkovou a plátovou zbrojí, potězkávají meče nebo se zajímají o techniku boje se štíty. Dostane se také na náboženství, ve kterém se často prolínalo pohanství s křesťanskými vlivy. **Pokračování na straně 8**

Do začátku Kabelkového veletrhu zbývá

2

dny

Otravy z hub? Zatím nerostou

Na Olomoucku je kvůli suchu nenajdeme. Mykologové doporučují zkusit Beskydy či Jeseníky

DANIELA TAUBEROVÁ

Olomoucký kraj - Zatímco vloni v polovině října vyšetřovali olomoučtí toxikologové biologický materiál od 14 pacientů, kteří pro podezření z otravy houbami museli do nemocnice, letos nemají z Olomouckého kraje jeden jediný. Houby skoro nerostou. Podle mykologa Jiřího Polčáka jsou procházky po lesích a mýtinách Olomoucka marné. Smysl mají jen výpravy do Jeseníků a jejich předhůří.

„Vyšetřovali jsme zatím jeden případ ze Zlínského kraje, kdy se nakonec toxiny muchomůrek neprokázaly. Z Olomouckého kraje nic, neb bylo sucho,“ sdělil přednosta Ústavu soudního lékařství a medicínské práva Fakultní nemocnice Olomouc Peter Ondra.

Připomněl, že pro diagnostiku otrav jedovatými muchomůrkami vyvinuli experti novou analytickou metodu. Zatímco dříve určovali otravy mikroskopem podle výtrusů hub v odebraných biologických vzorcích, které jsou specifické pro jednotlivé skupiny hub, novou metodou prokázují toxiny obsažené v muchomůrkách.

Několik otrav houbami už zaznamenali ve Zlínském kraji. Nejzávažnější byl zatím případ otravy otce a syna hřibem satanem. „Skočili v nemocnici. Většinu zdravotních problémů však každoročně způsobuje nedostatečná úprava hub,“ připomněl mykolog Jiří Polčák.

Otrav podle něj může v následujících týdnech přibývat. Bude však záležet na počasí a na tom, zda houby porostou. „Rostou v Beskydech, kde se ve velkém vyskytuje muchomůrka zelená,“ upozornil Polčák. „V olomouckém okrese je to vyschlé, tam to nemá cenu. Doporučil bych Jeseníky, předhůří, smřčiny a vlhčí místa. Chtělo by to deště,“ popisoval podmínky a růst Jiří Polčák.

V souvislosti s muchomůrkou zelenou připomínají odborníci možnou záměnu plodnic se žampiony, muchomůrkou růžovkou, zelenou holubinkou či bedlou vysokou. Jejich plodnice však neobsahují kombinace tří základních znaků: bílé lupeny, prsten na třeni a blanitou pochvu na bázi třeně. První potíže se objevují po 8 až 12 hodinách. Nakažený pocítuje silné bolesti v břiše, dostavuje se zvracení a těžký průjem. Následuje selhání ledvin a jater a kóma, do něhož se může dostat na sedmdesát procent lidí.

POZNÁMKA ONDŘEJE ZUNTYCHA

Učitelé, děti, běženci a my

Učitelé se v poslední době můžou někdy dost zapotit. Vysvětlit dětem bez emocí problematiku imigrační krize a potýkat se přitom třeba se silně negativním pohledem, který ale nemá rozumné opodstatnění, je úkol. V téhle souvislosti asi nejvíc pro občankáře, čili možnosti seminářů a školení jsou na místě. Školní docházka je povinná, takže když v hodinách na téma dojde, může protinázor proniknout i do hlavy naladěné výrazně proti běžencům. Přednášky a besedy pro veřejnost jsou dobrovolné. Stejně tak demonstrace se šibenicemi. Řešení společnost hledá a na rozdíl od rasistických postojů nebude jednoduché. Vněst do veřejné otázky nový pohled mohou stejně jako jindy skrz děti i školy.

Co se děje ve vaší obci?

HLUŠOVICE

Děti ze školky navštíví svíčkárnu

Do olomoucké svíčkárny si udělají v pátek 23. října výlet děti z mateřské školy v Hlušovicích. Přidat se k návštěvě podniku v Holici mohou i maminky na mateřské dovolené nebo seniři z Hlušovic. Hlásit se lze do úterý 20. října na čísle 585 313 383, e-mailem na materskaskola.hlusovice@seznam.cz nebo osobně v mateřince. Cena za halloweenská tvoření a výrobu svíček je 80 korun, za autobus 30 korun. (oz)

POLÉVKY ZASYTILY A POMOHLY DOBRÉ VĚCI

PODPORA. Koupí polévky podpořili zájemci v sobotu na Horním náměstí v Olomouci ty, kteří nemají střechu nad hlavou. Na Dni lidí bez domova mohli kolemjdoucí za padesát korun ochutnat gulášovou, zelnou nebo bramborovou polévku. Prodalo se šest set porcí. U várnic se tři hodiny střídali olomoučtí sportovci, herci i novináři, mezi nimiž byl také šéfredaktor Olomouckého deníku Martin Dostál (na snímku). „Chtěli jsme upozornit na problematiku bezdomovectví. Tento den zamýšlíme opakovat každý rok vždy 10. října,“ uvedl Martin Dostál. Polévku lidé dostávali do keramických misek, které vyrobili klienti chráněné dílny TyfloCentra. Ty si poté mohli odnést domů. (oz)

Foto: Deník/Ondřej Zuntýcha

Co si myslím o své obci?

Tereza Kolmašová, 31 let, rodičovská dovolená, Bělkovice-Laštany

Cosemi líbí

Líbí se mi, že je tu veškerá infrastruktura. Máme školku, školu, koupaliště i hřiště, takže možnosti sportovního vyžití jsou. Slouží i sběrný dvůr, pošta, lékař a pořádají se kulturní akce.

Cosemi nelíbí

Vadí mi odpady poházené všude kolem Trusovického potoka, který vsí protéká. Smetí je i v okolí vesnice. (oz)

Co se stane s uprchlíky, ptají se žáci

Dokončení ze strany 1

Učitelé se s žáky baví i o možnostech pomoci běžencům. „Devátáci měli jasno, že pomoc ano, ne však tady, ale v zemi, odkud migranti přicházejí,“ popisovala kantorka Zdeňka Ševčíková ze Základní školy v Senici na Hané. I zkušenosti pedagogové přiznávají, že jde o nelehké téma. „Mohu děti ujistit, že konflikt v Evropě nebude? Obecně vysvětlují roli OSN a jakou může hrát roli v rámci migrační krize,“ sdělila učitelka.

Diskuse podle pedagogů potvrzují, že i děti mají v souvislosti s uprchlíky především strach z neznámého. Osobní zkušenosti s nimi nemají. „Když jsme se vraceli ze studijního pobytu v Anglii, do tunelu mezi Francií a Anglií se dostali uprchlíci. Museli jsme dvě hodiny čekat, než pustí vlaky. Nepřímá zkušenost. Podpořila většinový názor české společnosti, který pohled žáků kopíruje,“ popisovala Ludmila Balíková ze ZŠ Heyrovského v Olomouci. „Po návratu se k tomu děti nevracely. Nebylo to pro ně téma,“ doplnila.

Kantori i lidé z neziskovek poukazují na to, že diskuse o migrantech jsou plně vyhraněny a děti kolikrát zhlédnou něco v médiích, aniž by k tomu dostaly solidní vysvětlení, nebo jen převážnou postoj rodičů. Proto se snaží pomoci zejména učitelům a nabízejí možnost získat informace a manuály, aby byli schopni vést diskuse s žáky bez zbytečných emocí.

Jeden takový seminář se konal o víkendu v Horce nad Moravou. „Účastníci si na vlastní kůži vyzkoušeli výukové lekce zaměřené na problematiku migrace, prošli tréninkem komunikačních dovedností, absolvovali přednášky zajímavých hostů: lékaře, který v roce 2012 odešel ze Sýrie a dnes žije v Olomouci, či studenta, který jako dobrovolník pomáhal v Maďarsku uprchlíkům,“ informoval Jan Klega z neziskové vzdělávací organizace ARPOK o projektu Migrace není legrace.

Asociace učitelů občanské výchovy zase představila jednotnou metodiku pro výklad problematiky uprchlíků. „Chceme pomoci učitelům, kteří se tématu bojí a nevědí, jak ho uchopit,“ sdělila autorka Petra Slámová, která už od-

prezentovala první lekce. Nepředkládají názory, ale snaží vést školáky k tomu, aby se sami zamysleli. „Na prvním stupni je rozebíráno, kdo a proč utíká. Pracujeme s příběhem uprchlíka a žáci například dostanou limit na počet věcí, které si mohou sbalit, vyberou si, kam by chtěli jet. Mají se vcítit do člověka, který se ocitne daleko od rodiny v cizím prostředí,“ popisovala. „Vysvětlujeme pojmy a děti mají definovat, kdo je uprchlík. Na podkladě příběhů lidí z různých koutů světa se pak snaží rozklíčovat, proč opustili domov. Na druhém stupni definujeme, co je to azyl. A žáci mají sami rozhodovat, zda by ho rodině udělili,“ uvedla autorka. Vypracovaný manuál je volně k dispozici na webu občankari.cz.

ČEPRO
vyhlašuje výběrové řízení na nájemce čerpací stanice pohonných hmot EuroOil v obci:

Libina

Požadujeme:
kvalitní finanční zázemí a bezúhonnost kandidátů.
Zajištění provozu čerpací stanice od 1. 12. 2015

Své písemné nabídky s motivačním dopisem, profesním životopisem a výpisem rejstříku trestů pošlete nejpozději do 23. 10. 2015 na e-mail petra.steigerova@cenraas.cz

Hruška
maloobchodní síť

V akci od 13. 10. do 19. 10. 2015 najdete na prodejních MO sítě Hruška ve zvýhodněných cenách:

NOVINKA od PODBRADKA
14⁹⁰ Vinová limonáda 2l

SUPER CENA
Nescafé Classic 200g
114⁹⁰

NEPŘEHLEDNĚTE
Tatranky 45g vybrané druhy
5⁹⁰

NEPŘEHLEDNĚTE
Flora
24⁹⁰